

N:o 12.

Af Herr Odelberg, angående en förändrad lagstiftning rörande bränvinstillverkning.

I vår tid och i vårt land, der frihet i handel och vandel är dagens lösen, skulle man ej vänta att finna en vigtig industri bunden af de mest prohibitiva lagbud. Under det sprittillverkningen uti de flesta Europas länder verksamt uppmuntras och till och med, såsom uti Frankrike, mången gång utgör en vigtig faktor vid tilldelande af de i det landet brukliga hederspris för väl skötta landtbruk, är den hos oss tillbakasatt och snart sagdt vanhedrad, samt underkastad all möjlig inskränkning, allt möjligt tvång och en förkrossande beskattning. Jag lemnar i sitt värde de statsekonomiska eller moraliska skäl, som må hafva föranledt en yrkeslagstiftning, som inskränker varans tillverkning till tid och till rum, till kvantitet och till vissa personer, som ifrån början till slut är genomträngd af en förföljelse-anda mot yrkesidkarne, hvilka i viss mån gifvas till spillo för tjenstefolks, arbetares eller andra personers skadelust eller brottsliga tilltag, som för rättighet att under all denna inskränkning och detta skymfliga tvång tillverka den här, likasom annorstädes allmänt förbrukade och nödvändiga varan, pålägger en beskattning så hög, att något dermed jemförligt icke i vårt land hvarken finnes eller någonsin funnits. Det vissa är emellertid, att sprittillverkningen, fritt bedrifven och klokt ordnad, skulle här, mer än annorstädes, kunna verka välgörande på landets modernäring landtbruket, till hvars understöd binäringar så väl behöfvas och ibland hvilka ingen kan i afseende å nyttan ställas i bredd med den ifrågavarande. Skälen dertill äro för väl bekanta för att de skulle behöfva af mig upprepas. Man vet ju att affallet efter sprittillverkning af säd, användt såsom boskapsfoder, är nära nog af lika värde, som den till tillverkningen använda säden, och att den gödsel, som efter fodring med detta affall erhålles, har samma värde, som gödseln skulle haft, om utfodringen skett med samma säd; att det landtbruk, som förädlar sin sädesgröda till sprit och på boskapen uppfodrar affallet, icke lider någon minskning i jordens fruktbarhet och att således all den produktionskraft, som betages Svenska jorden genom export af 12 à 13 millioner kubikfot hafra och korn skulle åt

densamma bibehållas, om detta sädesquantum underginge förädling till sprit, hvilken naturligtvis är en i utlandet äfvenledes säljbar vara.

För att ernå de fördelar, som genom en klokt ordnad sprittillverkning kunna åt landet beredas, erfordras en total omarbetning af nu gällande tillverkningslag, eller snarare ett afskaffande deraf, så att sprittillverkningen, i likhet med hvarje annan tillverkning, endast vore underkastad de för näringars utöfning i allmänhet gällande lagar. Då emellertid en så radikal åtgärd icke för närvarande torde kunna påräkna understöd, får jag inskränka min motion derhän:

att en förändrad lagstiftning för sprittillverkningen måtte åvägbringas, i syftning att åt näringen bereda större frihet samt en mindre tryckande beskattning, hvilken sednare af mig föreslås till 50 öre per tillverkad kanna om 50 proc. alkoholhalt.

Stockholm den 22 Januari 1867.

Åxel Odelberg.

N:o 13.

Af Herr Odelberg, angående förhöjning i afgifts-restitutionen vid utförsel af brännvin.

Ett landtbruk måste, för att hafva riktig framgång, stå i förening med någon annan industri, och ibland dem, som kunna ifrågakomma, är sprittillverkningen den förnämsta. Sådan är åsigten i ett af Europas rikaste länder, der likväl klimat och mångfald af produktion gör det mindre nödvändigt än hos oss att stärka landtbrukets kraft genom tjenliga binäringar. Under förutsättning, att åt fabrikatet kunde beredas afsättning äfven utom Riket, vore det för vårt landtbruk utaf en öfvervägande nytta, om sprittillverkningen blefve utsträckt betydligt utöfver dess nuvarande belopp, så att åtminstone den spanmål, som nu